

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

با سمه تعالی

« فرم شماره : ۱ »

فرم خلاصه اطلاعات مربوط به کارمندان و مستندسازی « ویژه ارتقاء رتبه شغلی عالی »

نام : نام خانوادگی :

نام پدر : رشته شغلی : علوم اجتماعی

کد ملی : شماره پرسنلی :

پست سازمانی : دبیر

سابقه خدمت قابل قبول (روز / ماه / سال) : سوابق تجربه قابل قبول (روز / ماه / سال) :

۱. محل جغرافیایی خدمت : آموزش و پرورش استان حوزه محل خدمت « شهر / شهرستان »:

۲. سوابق تجربی کارمند : « بر اساس فرم ۵۰۲ اطلاعات پرسنلی»

ردیف	رشته شغلی	عنوان پست سازمانی	دوره تصدی	ردیف	رشته شغلی	عنوان پست سازمانی	دوره تصدی
۱				۷			
۲				۸			
۳				۹			
۴				۱۰			
۵				۱۱			
۶				۱۲			

۳. میانگین امتیاز مکتسبه طول دوره ارزشیابی کارمند : امتیاز

۴. عناوین دوره های آموزشی مرتبط با شغل : « عالی : ۱۵۰ ساعت »

ردیف	عنوان دوره	ساعت	ردیف	عنوان دوره	ساعت
۱			۷		
۲			۸		
۳			۹		
۴			۱۰		
۵			۱۱		
۶			۱۲		

* جمع ساعت دوره های آموزشی : ساعت

۶. امضاء رئیس امور اداری و تشکیلات استان : .....

۵. مهر و امضاء مدیر کل آموزش و پرورش استان : .....

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

هوالمزاق

« ویژه ارتقاء رتبه شغلی عالی »

اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان شمالی

شماره ملی :

کد پرسنلی :

نام خانوادگی :

نام :

عنوان پست سازمانی : دبیر

رشته شغلی : دبیر علوم اجتماعی

.../..../...

رتبه قبلی و تاریخ اجراء : خبره

/ /

رتبه جدید و تاریخ اجراء : عالی

عنوان مستندات تجربیات مدون :

تجربیات تدریس علوم اجتماعی دوره متوسطه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

فهرست مطالب

مقدمه :	۷
ابتدا با طرح یک سوال که یک دانش آموز پرسید از بنده شروع می کنم :	۷
نکات کلیدی :	۹
تعریف واژگان کلیدی :	۱۰
تجارب تدریس :	۱۰
تبیین تجربیات :	۱۰
ارائه راهکارها :	۱۰
مطالعات اجتماعی چیست؟	۱۱
شرح وظایف دبیر علوم اجتماعی در دوره دبیرستان	۱۲
بیان تجربیات تدریس :	۱۴
تجربه ۱ : استفاده از روش کنفرانس در تدریس مطالعات اجتماعی	۱۴
توضیح و تبیین تجربه استفاده از روش کنفرانس در تدریس مطالعات اجتماعی :	۱۴
تجربه ۲ : استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس مطالعات اجتماعی :	۱۵
تبیین تجربه استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس مطالعات اجتماعی :	۱۵
تجربه ۳ : توجه و بررسی نقاط ضعف دانش آموزان در یادگیری مطالعات اجتماعی :	۱۵
تبیین تجربه توجه به نقاط ضعف دانش آموزان :	۱۶

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

- تجربه ۴: نزدیکی و صمیمیت با دانش آموزان :..... ۱۶
- تبیین تجربه نزدیکی و صمیمیت با دانش آموزان :..... ۱۷
- تجربه ۵ :..... ۱۷
- ارزش قائل شدن برای دانش آموزان و یاد دادن ان به دانش آموزان :..... ۱۷
- مطالعات اجتماعی و اهمیت آن (این مطلب حاصل تجربیات و مطالعات زیادی که در زمینه علوم اجتماعی انجام دادم می شود) :..... ۱۸
- اهمیت آموزش مطالعات اجتماعی:..... ۱۹
- به طور کلی، مطالعات اجتماعی برنامه ای است که در آن محاسن زیر قابل مشاهده است:..... ۱۹
- مقصد آموزش مطالعات اجتماعی:..... ۱۹
- رابطه مطالعات اجتماعی با سایر علوم:..... ۲۰
- تاریخ و مطالعات اجتماعی:..... ۲۰
- جغرافیا و مطالعات اجتماعی..... ۲۰
- اقتصاد و مطالعات اجتماعی..... ۲۱
- انسان شناسی و مطالعات اجتماعی..... ۲۱
- علوم سیاسی و مطالعات اجتماعی..... ۲۱
- جامعه شناسی و مطالعات اجتماعی..... ۲۲
- هدف های کلی آموزش مطالعات اجتماعی:..... ۲۲
- الف: قلمرو شناختی..... ۲۲
- ب) قلمرو نگرشی..... ۲۳

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

ج) قلمرو مهارتی ۲۳

راهکارهای تدریس حاصل از تجربیات بنده در تدریس دروس علوم اجتماعی و جامعه شناسی دوره

دبیرستان : ۲۴

روش توضیحی : ۲۴

شیوه پرسش و پاسخ : ۲۴

شیوه بحثی : ۲۴

شیوه نمایشی : ۲۵

مراحل اجرای روش نمایش : ۲۵

الگوی ایفای نقش : ۲۶

روش کارآیی تیمی : ۲۶

الگوی تدریس اعضای تیم : ۲۸

روش بارش مغزی : ۲۹

قوانین بارش مغزی : ۲۹

الگوی ساختار بندی : ۳۰

الگوی بدیعه پردازی یا نوآفرینی : ۳۱

تجارب در زمینه جذاب کردن کلاس و جلوگیری از خستگی دانش آموزان در زمان تدریس دروس مطالعات

اجتماعی و جامعه شناسی : ۳۲

راهکارهای پیشنهادی برای ایجاد همکاری در کلاس بین معلم و دانش آموز حاصل تجربیات بنده در

تدریس : ۴۵

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

پیشنهادات به دبیران مطالعات اجتماعی در طراحی سوال چند گزینه ای حاصل تجربیات بنده :.....۵۳

پیشنهادات تدریس بهتر دروس مطالعات اجتماعی دبیرستان به دبیران ۵۴

نتیجه گیری ۵۶

منابع : ۵۷

مقدمه :

اینجانب سالهاست به تدریس دروس علوم اجتماعی و جامعه شناسی در مقطع متوسطه مشغول هستم . در این همیشه سعی کرده ام به بهترین نحو ممکن دروس علوم اجتماعی و جامعه شناسی را به دانش آموزان آموزش دهم .

در این مدت تجارب زیادی از نحوه یادگیری و یاددهی به دانش آموزان بدست آورده ام . به عقیده بنده قرار دادن تجارب خود در اختیار دیگران و همچنین استفاده از تجارب دیگران باعث پیشرفت زیادی در امر بهتر یاد دادن به دانش آموزان می شود .

در ابتدا مقدمه ای بر چرایی یادگیری درس علوم اجتماعی در دوره دبیرستان و مخصوصا درس مطالعات اجتماعی که در سال اول دبیرستان مشترک می باشد می پردازیم .

ابتدا با طرح یک سوال که یک دانش آموز پرسید از بنده شروع می کنم :

چرا باید در سال اول دبیرستان درس مطالعات اجتماعی بخوانم، من قصد رفتن به رشته ریاضی و ادامه تحصیل در رشته مهندسی مکانیک را دارم و فکر می کنم خواندن این درس فایده ای برایم ندارد؟

خواندن دروسی مانند مطالعات اجتماعی در سال اول دبیرستان که اصطلاحا به آنها دروس عمومی گفته می شود باعث بالا رفتن سطح آگاهی و اطلاعات ما می شود و سبب می شود که نگاه صحیح تری نسبت به

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir مسائل جامعه داشته باشیم، توجه کنید که حتی اگر کسی مهندس شود اما نتواند در مورد مسائل جامعه صحبت کند ، در نگاه مردم تحصیلکرده شناخته نمی شود. جامعه فردی را تحصیلکرده می داند که بتواند به خوبی در مورد جامعه صحبت کند، اهل استدلال و منطق باشد ، رفتارهای اجتماعی مناسب داشته باشد و حتی از نظر ظاهری آراسته باشد .

من فردی را می شناسم که حتی سواد خواندن و نوشتن ندارد اما در مورد مسائل اجتماعی نظر میدهد ، پس چرا برای درک مسائل اجتماعی نیاز به مطالعات اجتماعی داریم؟

میان صحبت در مورد مسائل اجتماعی و بیان نظریات علمی تفاوت بسیاری هست،

فرض کنید که می خواهید در مورد مشکل بیکاری صحبت کنید، مطمئناً با داشتن اطلاعات دقیق علمی صحبت بهتری خواهید داشت تا بدون مطالعه صحبت کنید

مردم در مورد مسائل مختلفی اظهار نظر می کنند اما تاچه حد این نظریات صحیح است؟ مثلاً هنگامی از بدتر شدن یا بهتر شدن وضع اقتصادی سخن گفته می شود تکلیف ما چیست ؟ جامعه شناسان و اندیشمندان اجتماعی برای فرضیه های خود از روش های تحقیق علمی استفاده می کنند و پس از تایید و اثبات علمی آن را به صورت نظریه بیان میکنند

نظر شما در مورد افرادی که با زهم با خواندن جامعه شناسی مخالفند چیست؟

آنها مانند کودکانی هستند که در مورد رفتن به مدرسه و درس هایی که باید بخوانند اطلاعی ندارند و نمی خواهند به مدرسه بروند اما پدر و مادر ، آنها را به مدرسه می برند چون میدانند که این کودکان روزی بزرگ شده و فایده درس و مدرسه را درک خواهند کرد

عده ای می گویند که ما در جامعه زندگی می کنیم پس جامعه را می شناسیم، آیا این نظر درست است؟

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir. شناخت جامعه نیاز به روشهای علمی دارد، یکی از جامعه شناسان ایرانی در این مورد مثالی میزند و می گوید زنان زایمان می کنند اما متخصص زایمان نمی شوند و مردم نیز در جامعه زندگی می کنند اما فقط با این زندگی کردن جامعه شناس نمی شوند

بنابراین هدف از نوشتن این تحقیق بیان این تجربیات و در اختیار قرار دادن این تجربیات در اختیار سایر همکاران برای تسریع فرایند یاددهی به دانش آموزان می باشد . امید است با این کار قدمی در راستای آموزش بهتر دانش آموزان برداشته باشم .

نکات کلیدی :

تجارب تدریس مطالعات اجتماعی - تبیین تجربیات - ارائه راهکارها

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir
تعریف واژگان کلیدی :

تجارب تدریس :

تجارب تدریس به معنی انواع روش هایی که در تدریس درس بکار برده می شود تا یادگیری دانش آموزان افزایش یابد . این تجربارب باید به صورت عملی قابل اجرا باشد و نتایج آن را بعد استفاده از روش مشاهده کرده باشیم .

تبیین تجربیات :

تبیین تجربیات شامل توضیح کامل روش مورد استفاده در تجربه ، نتیجه بدست آمده و نکات ویژه آن تجربیات می باشد .

ارائه راهکارها :

بیان پیشنهادات حاصل سالیان تدریس به سایرین برای روند بهتر یاددهی به دانش آموزان می باشد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

مطالعات اجتماعی چیست؟

مطالعات اجتماعی دانشی است که از انسان، روابط او با محیط های اجتماعی، فرهنگی و طبیعی تحولات زندگی بشر در گذشته، حال و آینده و جنبه های گوناگون آن (سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و محیطی) بحث می کند. چنین تعریفی از مطالعات اجتماعی، اولاً حاکی از آن است که مطالعات اجتماعی با علوم هفت گانه ی اجتماعی، یعنی تاریخ، جغرافیا، مردم شناسی، جامعه شناسی، علوم سیاسی، اقتصاد و روان شناسی ارتباط دارد. ثانیاً به ارتباط بین علوم اجتماعی برای رسیدن به فهمی وسیع تر اشاره می کند. مطالعات اجتماعی در اغلب کشورها به شیوه ی کم و بیش درهم تنیده و با زبانی ساده، متناسب با سطح رشد ادراکی کودکان و نوجوانان ارائه می شود.

فروشگاه علمی آسمان
www.asebankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

شرح وظایف دبیر علوم اجتماعی در دوره دبیرستان

یک از مهمترین دبیرانی که در دوره دبیرستان در زندگی دانش آموزان تاثیر دارد ، دبیر مطالعات اجتماعی می باشد . دبیر مطالعات اجتماعی روش زندگی دانش آموزان در جامعه را به آنها آموزش می دهد . مهم ترین وظایف بنده به عنوان دبیر مطالعات اجتماعی دوره دبیرستان به شرح زیر می باشد .

- اهتمام در به وجود آوردن محیطی کاملاً آموزنده و پرورش دهنده در کلاس درس منطبق با موازین و معیارهای اسلامی به طوری که زمینه شکوفا شدن استعداد های فطری و خدادادی دانش آموزان از هر جهت فراهم باشد.

- نظارت کامل بر رفتار و کردار دانش آموزان و دادن تذکرات لازم به آنان در مواقع لازم باتوجه به اصول و شیوه های تربیتی اسلامی.

- سعی در ایجاد جو تفاهم و همکاری اسلامی بین دانش آموزان در یادگیری دروس و سایر امور و ارائه رفتاری کاملاً اسلامی در کلاس درس به نحوی که دانش آموزان نمونه و الگوی کامل از رفتار اسلامی را همواره مدنظر داشته باشند.

- حضور به موقع در کلاس درس و سعی وافر در هدر نرفتن وقت دانش آموزان و اشتغال به تدریس موظف بر طبق برنامه هفتگی براساس ضوابط مصوب وزارت آموزش و پرورش.

- تهیه طرح درس سال تحصیلی به منظور تخصیص مطالب برنامه به فواصل زمانی معین.

- رسیدگی به حضور و غیاب دانش آموزان و ثبت غیبت آنان در دفتر مخصوص و ارائه گزارش لازم به رئیس آموزشگاه.

- گروه بندی دانش آموزان از نظر استعدادهای مختلف جهت پیشبرد وضع تحصیلی آنان.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir .
- آموزش اصول نظری مواد و دروس فنی متناسب با برنامه آموزش علمی دانش آموزان.

- آماده کردن وسایل لازم برای تدریس و تشریح در کلاس درس در صورت لزوم.

- تشریح نمونه های ساخته شده مورد نیاز برای دانش آموزان طبق نقشه.

- انجام امتحانات به منظور سنجش معلومات و یادگیری دانش آموزان برطبق مقررات و دستور عمل های مربوط.

- تصحیح اوراق امتحانی و تسلیم ریز نمرات به مقام مربوط ظرف مدت مقرر برابر دستور عمل های مربوط.

- برقراری و حفظ نظم در کلاس درس.

- مطلع ساختن اولیاء دانش آموزان از وضع تحصیلی و اخلاقی فرزندانشان و تماس و ارتباط با آنان در حد لزوم.

- گزارش به موقع وضع تحصیلی و اخلاقی دانش آموزان به مقام ذیربط.

- گزارش در جلسات و شوراهای دبیران و همکاری با سایر مقامات مربوط در زمینه مختلف آموزش و پرورش.

- همکاری با رئیس واحد آموزشی مربوط و اجرای دستورات در حدود مقررات وزارت آموزش و پرورش.

- گزارش وضع درسی و کارآموزی دانش آموزان و هنرجویان به مقام مربوط.

- سعی در مطالعه مداوم در روشهای تدریس و کتب تربیتی و علمی به منظور بالا بردن سطح آگاهی ها و مهارت های شغلی.

- شرکت در کلاس های آموزش ضمن خدمت که توسط وزارت آموزش و پرورش تشکیل می شود طبق برنامه.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir - مشخص نمودن تمرینات و برنامه هایی که لازم است دانش آموزان و هنرجویان و یا دانشجویان جهت تفهیم بهتر دروس در منزل انجام دهند و رسیدگی به کارهای انجام شده.

- همکاری با انجمن اولیاء و مربیان واحد آموزشی مربوط.

- انجام سایر امور ارجاعی عنداللزوم.

بیان تجربیات تدریس :

تجربه ۱ : استفاده از روش کنفرانس در تدریس مطالعات اجتماعی

یکی از روش هایی که بنده در تدریس علوم اجتماعی استفاده می کردم استفاده از روش کنفرانس بود . روش کار هم به این صورت بود که به دانش آموزان می گفتم که درس هفته آینده که قراره تدریس بشه روزهای قبل مطالعه کرده و در آن جلسه به یکی از دانش آموزان می گفتم که برای سایر دانش آموزان درس را توضیح دهد. در این بین دانش آموزان نیز به وی کمک میکردند . در این بین بخاطر پیچیدگی مفاهیم اجتماعی دانش آموزان سوالات زیادی می پرسیدند و بقیه جواب می دادند . در این روش بنده به عنوان دبیر فقط نقش هدایتی رو ایفاء می نمودم . این روش یاددهی باعث یادگیری بسیار عالی در دانش آموزان در دروس مفهومی و سخت مطالعات اجتماعی می شد .

توضیح و تبیین تجربه استفاده از روش کنفرانس در تدریس مطالعات اجتماعی :

این روش تدریس با روش سخنرانی تفاوت دارد، زیرا در روش سخنرانی، معلم مسئول دادن اطلاعات به دانش آموزان است، در حالی که در این روش اطلاعات توسط دانش آموزان جمع آوری و ارائه می گردد. این روش می تواند مشخص کند که دانش آموزان تا چه اندازه میدانند. این روش یک موقعیت فعال برای یادگیری به وجود می آورد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.
نقش معلم در کنفرانس ، صرفاً هدایت و اداره کردن جلسه و جلوگیری از مباحثاتی است که منجر به انحراف از موضوع کنفرانس و روال منطقی آن شود.

این روش برای کلیه دروس مطالعات اجتماعی و جامعه شناسی کاربرد دارد.

تجربه ۲: استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس مطالعات اجتماعی :

در س مطالعات اجتماعی چون اصطلاحات زیادی دارد ، یکی از روش های مورد استفاده در تدریس آن روش پرسش و پاسخ می باشد . بنده از این روش در یاددهی دروس مطالعات اجتماعی به دانش آموزان استفاده می کردم . این روش باعث می شد که دانش آموزان همیشه آمادگی در سر کلاس داشته باشند و مطالب را به خوبی یاد بگیرند

تبیین تجربه استفاده از روش پرسش و پاسخ در تدریس درس مطالعات اجتماعی :

شیوه پرسش و پاسخ شیوه ای است که معلم به وسیله آن فراگیر را به تفکر در باره مفهومی جدید یا بیان مطالبی فرا گرفته شده تشویق می کند. معلم، وقتی که می خواهد مفهوم دقیقی را در کلاس مطرح نماید یا توجه فراگیران را به موضوعی جلب کند شیوه پرسش و پاسخ را به کار می برد و نیز بدین وسیله فراگیر را تشویق می کند تا اطلاع خود را درباره موضوعی بیان کند ممکن است برای مرور کردن مطالبی که قبلاً تدریس شده اند مفید باشد، یا وسیله خوبی برای ارزشیابی میزان درک فراگیر از مفهوم مورد نظر باشد.

تجربه ۳: توجه و بررسی نقاط ضعف دانش آموزان در یادگیری مطالعات اجتماعی :

یکی از تجارب بنده در امر تدریس دروس مطالعات اجتماعی توجه به موفقیت دانش آموزان در آزمونها بود . که در گرفتن آزمون ها، سعی می کردم همیشه سوالاتی که به دانش آموزان ارایه می گردد مورد بررسی دقیق قرار می دادم . و نقاط ضعف آنها را در آن درس یادداشت می نمودم و بعد سعی میکردم که

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.
روس نقطه ضعف آن دانش آموز بیشتر کار کنم تا روند یادگیری او بهتر شود . یکی از حسن های این کار ایجاد انگیزه در دانش آموز برای یادگیری دانش آموز می شد .

تبیین تجربه توجه به نقاط ضعف دانش آموزان :

روش توجه به نقاط دانش آموزان باعث می شد که دانش آموز از اینکه بفهمد دبیر و معلم به فکر اوست در نتیجه انگیزه وی در یادگیری و مطالعه آن درس بیشتر می شود . در نتیجه یادگیری وی به مرور زمان بهتر می شود .

تجربه ۴: نزدیکی و صمیمیت با دانش آموزان :

تجربه دیگر بنده که احساس می کنم در بالا بردن سطح کیفی کارم و نیز در بیشتر شدن موفقیتم در امر تدریس مؤثر بوده است، برقراری روابط معقول و مناسب با دانش آموزان بود به گونه ای که همه در کلاس احساس امنیت و آرامش کرده و گاهی مهم ترین مسایل خود را به راحتی مطرح و با بنده در میان می گذاشتند. علاوه بر دانش آموزان بعضی از والدین نیز برای رفع مشکلات آموزشی و پرورشی فرزندشان مراجعه نموده و استمداد می کردند. اساساً برقراری ارتباط مناسب و شایسته با دانش آموز، می تواند یکی از مهمترین عوامل موفقیت هم برای معلم و هم برای دانش آموز باشد. این مسأله، چیزی است که حتی در تعالیم دینی ما نیز بر آن بسیار تأکید شده و حتی در سیره ی پیامبر اکرم نیز داستان ها و موارد بسیاری نقل شده که پیامبر در هنگام تعلیم امور دینی، پیش از هر چیز سعی می کرد با کسی که می خواهد مطلبی را به او تعلیم دهد، به عنوان فرزند خود برخورد کند و او را در نهایت مهر و محبت مورد تعلیم قرار دهد. امروزه در علم روانشناسی و علم تعلیم و تربیت نیز دانشمندان ثابت کرده اند که برقراری ارتباط مناسب همراه با عطف و مهربانی، می تواند بهترین عامل موفقیت معلمان با شاگردان خود و ترغیب آنها برای علم آموزی باشد. از این رو من همیشه سعی می کردم تا با دانش آموزان به گونه ای برخورد کنم که آنها نه آنقدر از من دور شوند که نسبت به من و آموختن درس، بی انگیزه و بی رغبت شوند و نه آنقدر جذب من

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir شوند که با امید به عطوفت و شفقت من نسبت به درس خواندن تنبل شوند، بلکه سعی می کردم با تاسی بر سیره پیامبر و مولای متقیان حضرت علی (ع) هم دافعه داشته باشم و هم جاذبه، تا دانش آموز در شرایطی معقول و منطقی، بتواند هم برای پیشرفت درسی اش تلاش کند و هم مشکلات تحصیلی و حتی خانوادگی اش را با من در میان بگذارد تا با همفکری و مشورت، مشکلاتش را برطرف کنیم.

تیبیین تجربه نزدیکی و صمیمیت با دانش آموزان :

مفاهیم علوم اجتماعی در زندگی هر دانش آموزی کاربرد دارد . بعضی وقتها مسائلی وجود دارد که دانش آموزان نمی توانند بیان کنند . نزدیکی و صمیمیت با دانش آموزان باعث می شود که دانش آموز در بیان این مطالب احساس آرامش کنند . این یکی از مهمترین روش هایی بود که بنده در تدریس مطالعات اجتماعی استفاده می کردم .

تجربه ۵ :

ارزش قائل شدن برای دانش آموزان و یاد دادن آن به دانش آموزان :

همیشه سعی میکردم در تدریس هنگامی که مجبور میشدم صحبت کنم را با دانش آموزی قطع کنم تا رفتار نا مناسب دانش آموز دیگری را تصحیح کنم حتما از او عذر خواهی کنیم .
« علی معذرت می خوام . باید چند کلمه با رضا صحبت کنم . الان بر می گردم » این طوری دانش آموز یاد می گیرد برای دیگران ارزش قائل بشود .
این یکی از درس های بزرگ برای آموزش هنجارهای اجتماعی به دانش آموزان بود . مفاهیم علوم اجتماعی را باید بصورت کاربردی به دانش آموزان آموزش داد تا بهتر یاد گیرند .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

مطالعات اجتماعی و اهمیت آن (این مطلب حاصل تجربیات و مطالعات زیادی که در زمینه علوم اجتماعی انجام دادم می شود) :

بنده قبل از اینکه وارد انواع روش های موثر تدریس در علوم اجتماعی و جامعه شناسی شوم ابتدا به اهمیت و تعاریف مفاهیم علوم اجتماعی می پردازم :

در درس آموزش مطالعات اجتماعی در ابتدا چپستی و ماهیت این حوزه ی یادگیری و ویژگی های آن تشریح می ود. سپس، مطالبی درباره ی سه حیطه ی دانش و شناخت، مهارت ها و ارزش ها و نگرش ها با توجه و تأکید بر برنامه ی درسی جدید مطالعات اجتماعی ارائه می شود. بعد از آن به روش های یاد دهی یادگیری، طراحی واحد یادگیری و کاربرد برخی نظریه های یادگیری در آموزش این رشته اشاره می شود. با توجه به این که سه رشته ی جغرافیا، تاریخ و مدنی محورهای اصلی این حوزه یادگیری اند لذا برخی نکات و موارد ضروری پیرامون آموزش این رشته ها توضیح داده می شود. بعد مواد آموزشی (بسته ی آموزشی) مطالعات اجتماعی بررسی شده و در آخر به ارزش یابی از این درس پرداخته خواهد شد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

اهمیت آموزش مطالعات اجتماعی:

یکی از ابعاد تربیت انسان، بعد اجتماعی تربیت است. مقصود از تربیت، تربیت افراد به گونه ای است که از مهارت های اجتماعی، ارتباطی، اقتصادی و محیط شناسی برخوردار باشند. آموزش و پرورش باید دانش آموزان را افرادی مطلع نسبت به مسائل گذشته، حال و آینده ی جامعه، محیط زندگی (اعم از طبیعی و اجتماعی)، متعهد به ارزش ها و علاقه مند به مشارکت در فعالیت های اجتماعی، سیاسی و داشتن روحیه ی انتقادپذیری و انتقادکنندگی تربیت کند. تنها از طریق آموزش مطالعات اجتماعی است که افراد با محیط جامعه، ارزشها، فرآیندهای اجتماعی و اقتصادی و مسئولیت های خود نسبت به دیگران آشنا می شوند. هیچ یک از مواد درسی همچون مطالعات اجتماعی نمی تواند به تحقق این هدف ها کمک کند.

به طور کلی، مطالعات اجتماعی برنامه ای است که در آن محاسن زیر قابل مشاهده است:

- به ایجاد فهم وسیع موضوعات هفت گانه ی علوم اجتماعی کمک می کند. - به نیازهای فرد و جامعه توجه دارد. - محتوا و روش های برگرفته از موضوعات علوم اجتماعی با توجه به ویژگی مخاطبان، با زبانی ساده ارائه می شود. - پرورش مهارت های فرآیند تفکر، نظیر گردآوری اطلاعات، مشاهده کردن، حل مسئله، تعمیم دادن، استنتاج کردن و... از هدف های اساسی آن است. - در آن، مهارت تصمیم گیری در مواجهه با مسائل اجتماعی آموزش داده می شود. - مهارت های ارتباطی در آن تقویت می شود. - تجربه ها و دانشها به شکل معنادار با یکدیگر تلفیق می شوند. - به ایجاد سازگاری بین فرد و جامعه کمک می کند. - افراد را برای برخورد مسئولانه اجتماعی و محیطی آماده می کند. - به آموزش مهارت های اقتصادی توجه دارد.

مقصد آموزش مطالعات اجتماعی:

مطالعات اجتماعی در مدرسه به دنبال آن است که به بچه ها در خودشناسی، درک و فهم جامعه ی محلی، سرزمین ملی و جامعه ی جهانی، فرآیند اجتماعی شدن، درک بهتر از مسائل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی، درک گذشته و حال به مثابه مبنایی برای تصمیم گیری، توانایی حل مسئله، کسب مهارت ها و ایجاد یک نقش

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir مشارکتی فعال در جامعه و پایبندی به ارزش ها کمک می کند. خلاصه ی کلام این که مطالعات اجتماعی به دانش آموز کمک می کند که یاد بگیرد در دنیای امروز و فردا زندگی موفق داشته باشد، روابط خود را با دیگران تنظیم کند، جامعه و فرهنگ خود را بشناسد، از امکانات و منابع محیطی استفاده کند و با محیط های طبیعی اجتماعی تعامل سازنده ای برقرار کند.

رابطه مطالعات اجتماعی با سایر علوم:

مطالعات اجتماعی برنامه ای است که عملکرد جوامع انسانی در گذشته، حال و آینده را مطالعه می کند. عملکرد انسان را می توان از منظر تاریخی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مورد مطالعه قرار داد. علوم گوناگون اجتماعی نظیر تاریخ، جغرافیا، اقتصاد، سیاست و جامعه شناسی اگرچه هر کدام ویژگی های خاص خود را دارند و به گونه ای هر یک علم مستقلی را تشکیل میدهند، اما وقتی که برای نیل به هدف های مشخص در یک کل قرار می گیرند، از فردیت علمی خود بیرون می آیند و جزء مناسب و مؤثری از یک کل را تشکیل می دهند. در حال حاضر، هر کدام از علوم اجتماعی جایگاه خود را در برنامه ی درسی مطالعات اجتماعی حفظ کرده اند و در ساختار برنامه مشارکت دارند.

تاریخ و مطالعات اجتماعی:

آموزش تاریخ از اهمیت ویژه ای برخوردار است و با هدف های تربیت شهروند رابطه ی مستقیم دارد. درس تاریخ به دانش آموزان کمک می کند تا آن ها سابقه ی تاریخی مردم خودشان را تشخیص دهند و احساس عشق به کشور، قدردانی و شناخت تلاش های شخصیت ها و مردم را در ساختن جامعه، در خود توسعه دهند.

جغرافیا و مطالعات اجتماعی

حوادث تاریخی در بستر مکان اتفاق می افتند. آموزش جغرافیا بر شناخت مکان ها، رابطه انسان با مکان و تفاوت های مکانی از مکان دیگر تأکید دارد. از طریق مطالعه ی جغرافیا، دانش آموزان ضمن شناخت مکان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir ها، ارتباط مکان ها با یکدیگر، جابه جایی انسان روی زمین، ویژگی های مکان ها و نحوه شکل گیری و شخصیت آن ها، به تأثیرات و اهمیت دانش جغرافیا در زندگی انسان پی می برند.

اقتصاد و مطالعات اجتماعی

انسان از کودکی تا پایان زندگی خود با فعالیت های اقتصادی سروکار دارد. از طریق مطالعه اقتصاد، دانش آموزان یاد می گیرند که انسان دارای یک سلسله نیازها، از جمله نیازهای مادی است. از سوی دیگر، برای تأمین این نیازها باید از منابع استفاده کند. منابع گاه پراکنده اند و گاه محدود. انسان ها برای تأمین نیازهای خود به یکدیگر وابسته اند و این وابستگی از نظر شدت و وسعت فرق می کند. علت رونق داد و ستد و تجارت و بازرگانی ناشی از پراکندگی منابع و تخصصی شدن تولید است.

انسان شناسی و مطالعات اجتماعی

انسان شناسی، شاخه ای از علوم اجتماعی است که فرهنگ، مذهب، هنر، حرفه ها، نمادهای اجتماعی و تفاوت های فرهنگ ها را در جوامع گوناگون به صورت مقایسه ای مطالعه می کند. هر جامعه دارای نظامی از اعتقادات، دانش، ارزش ها و مهارت هایی است که آموختنی است و به عنوان راهنما برای رفتار انسانی در جامعه ای خاص عمل می کند، نامیده می شود.

علوم سیاسی و مطالعات اجتماعی

علوم سیاسی رشته ای از علوم اجتماعی است که حکومت، فرآیندهای سیاسی و تصمیم گیری های سیاسی را مطالعه می کند. هر کشور دارای نظام سیاسی خاصی است و می کوشد که ارزش ها، اعتقادات سرزمین هایی را که با نظام سیاسی جامعه سازگار هستند، در دانش آموزان درونی سازد. این جریان جامعه پذیری سیاسی نام دارد. دانش آموزان برای یادگیری تربیت سیاسی انعطاف بیشتری دارند. به همین دلیل، این دوره ها برای آموزش سیاسی، دوره های اساسی و مهمی به شمار می روند. در آموزش علوم سیاسی، ایده هایی چون حکومت و ساختار آن، وظایف حکومت در برابر مردم، وظایف مردم در برابر حکومت، قوانین و خط

این فایل فقط برای مشاهده می باشد. برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید. www.asebankafinet.ir مشی ها مورد مطالعه قرار می گیرند. از طریق علوم سیاسی، کودکان باید سواد مدنی خود را توسعه دهند و دموکراسی را تمرین کنند.

جامعه شناسی و مطالعات اجتماعی

جامعه شناسی رشته ی وسیعی از علوم اجتماعی است که در مورد ساختار جامعه، گروه ها، نهادها و فرهنگ بحث ها می کند. در برنامه ی درسی مطالعات اجتماعی، ایده ها و مفاهیمی نظیر: خانواده، طبقات اجتماعی، ارزش ها، هنجارها و نحوه ی کنترل اجتماعی که برگرفته از جامعه شناسی هستند، مورد مطالعه قرار می گیرند. بخش عمده ای از موضوعات مطالعات اجتماعی برگرفته از جامعه شناسی است. یکی از واحدهای قابل مطالعه در کودکان، خانواده و ساختار آن، یعنی اولین گروه بنیادی و پایه ی اول جامعه، کارکردهای آن و نقشهای اعضای آن را یاد می گیرند. معمولاً در پایه های ابتدایی، بعد از خانواده، همسایه، زندگی در جامعه و نهادهای اجتماعی، گروه های اجتماعی و نحوه شکل گیری آن ها مطالعه می شود.

هدف های کلی آموزش مطالعات اجتماعی:

الف: قلمرو شناختی

نیازها، علاقه ها، استعدادها و توانایی های خود و دیگران؛ - نحوه ی زندگی در خانواده، همسایگی و اجتماعات (محله، روستا، شهر، استان، ناحیه و کشور) - نیازهای خانواده و چگونگی تأمین آن ها؛ - رابطه ی متقابل انسان و محیط؛ - محیط طبیعی و پدیده های جغرافیایی؛ - وابستگی افراد و مکان ها به یکدیگر؛ - جابه جایی و ارتباطات؛ - کارکردهای اساسی مسجد، مدرسه و برخی از نهادهای مهم؛ - مفهوم تغییر در جوامع، طبیعت و علل آن؛ - بهداشت و ایمنی (اجتماعی - محیطی) - نحوه گذران اوقات فراغت. - منابع، بهره برداری و توسعه ی پایدار؛ - تولید، مبادله، مصرف؛ - جمعیت، مشاغل، محصولات و توانایی های محیط

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

زندگی؛ - آداب و رسوم؛ - آثار باستانی و بناهای تاریخی مهم؛ - شخصیت های مهم دینی، ملی و علمی؛ - رویدادهای مهم تاریخی ایران؛ - مشترکات ملی (سرزمین مشترک ، دین و آداب و رسوم مشترک، زبان و خط مشترک، پرچم مشترک و سرود ملی) - مقایسه ی نواحی جغرافیایی ایران با برخی از نواحی دیگر؛ - کشورهای همسایه و فرهنگ ملل؛ - دنیای کار و حرفه های متعدد؛ - استفاده و سوءاستفاده انسان از زمین؛ - نظام حکومتی در کشورها و درک مناسبات دوجانبه دولت و مردم؛

ب) قلمرو نگرشی

احترام به ارزش های اسلامی؛ - احترام به خانواده و قدردانی از اعضای آن؛ - احساس قدردانی نسبت به افراد و مؤسساتی که در تامین نیازهای انسان مشارکت دارند؛ - احترام به همسایگان. - اهمیت دادن به روابط اجتماعی با دیگران؛ - احترام به قوانین و مقررات اجتماعی؛ - علاقه مندی به شخصیت های دینی، ملی و علمی؛ - علاقه مندی به حفظ میراث فرهنگی؛ - ارزش گذاری بر منابع طبیعی و انواع انرژی؛ - داشتن روحیه ی صرفه جویی و پرهیز از اسراف؛ - ارزش قائل شدن برای خانواده ی کوچک؛ - اهمیت دادن به بهداشت فردی و اجتماعی؛ - احساس مسئولیت در برابر الودگی های زیست محیطی؛ - علاقه به بهره گیری صحیح از اوقات فراغت؛ - احساس مسئولیت در برابر جامعه و سرنوشت کشور؛ - قدردانی از شهدا و افرادی که برای سعادت مردم تلاش می کنند؛ - علاقه مندی به مطالعه، تحقیق و تفحص.

ج) قلمرو مهارتی

کسب مهارت های فرآیند تفکر، نظیر گردآوری اطلاعات، استفاده از منابع، دسته بندی کردن، مقایسه کردن و نتیجه گیری؛ - توانایی برقراری ارتباط با دیگران؛ - شرکت در بحث های گروهی و مشارکت در عقیده و تجربیات دیگران؛ - توانایی نوشتن نامه و تهیه ی گزارش؛ - تجسم زندگی در زمان ها و مکان های دیگر؛ - توانایی ترسیم نقشه های ساده، طراحی جدول و نمودار؛ - توانایی تصمیم گیری و برخورد عاقلانه هنگام مواجه شدن با خطر؛

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir
راهکارهای تدریس حاصل از تجربیات بنده در تدریس دروس علوم اجتماعی و

جامعه شناسی دوره دبیرستان :

انواع مختلف روش تدریسی که بنده در یاددهی دروس علوم اجتماعی و جامعه شناسی بکار می بردم در زیر آورده شده است :

روش توضیحی :

در این روش مفاهیم توسط معلم تشریح و در مواقع لازم از پرسش و پاسخ استفاده می گردد . تدریس از پیش نیازها شروع شده و به سوی سطوح بالاتر جریان می یابد . نکته مهم این است که سؤال و جواب در روش توضیحی زمانی مفید است که پاسخهای یک دانش آموز به دقت توسط معلم و شاگردان از طریق همفکری مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد . این روش راهی سریع برای دادن اطلاعات بوده و سازماندهی آن آسان است .

شیوه پرسش و پاسخ :

شیوه پرسش و پاسخ شیوه ای است که معلم به وسیله آن فراگیر را به تفکر درباره مفهومی جدید یا بیان مطالبی فرا گرفته شده تشویق می کند. معلم، وقتی که می خواهد مفهوم دقیق را در کلاس مطرح نماید یا توجه فراگیران را به موضوعی جلب کند، شیوه پرسش و پاسخ را به کار می برد و نیز به این وسیله فراگیر را تشویق می کند تا اطلاع خود را درباره موضوعی بیان کند ممکن است برای مرور کردن مطالبی که قبلاً تدریس شده اند مفید باشد، یا وسیله خوبی برای ارزشیابی میزان درک فراگیر از مفهوم مورد نظر باشد.

شیوه بحثی :

در شیوه بحثی، دانش آموزان فعالانه در یادگیری شرکت می کنند و مفهوم مورد نظر را از یکدیگر می آموزند. در این شیوه معلم را می توان به عنوان محرک، شروع کننده بحث و راهنما تصور کرد. معلم طوری

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir. سوال یا مسئله را مطرح می کند که دانش آموزان را به پاسخگویی یا حل مسئله تشویق کند. این شیوه در دو مورد زیر ، کاربرد خاصی دارد :

الف) موقعی که معلم می خواهد مفهوم جدیدی را به فراگیران بیاموزد (مانند موقعیت بال) و انتظار دارد که همه آنها مفهوم را به شکلی واحد دریابند در این صورت معلم سعی می کند که بحث را به جهتی بکشاند که شکل صحیح مفهوم از آن نتیجه گیری شود.

ب) هدف معلم این است که ذهن دانش آموز را به تکاپو و جستجو وادارد. در این صورت معلم مسئله ای را عنوان می کند که تا دانش آموزان راه حل آن را پیشنهاد نکنند. در این موقعیت معلم سعی می کند که موضوع بحث را به دلخواه خود کنترل نکند، تا راه حلی را که خود در نظر دارد به کلاس تحمیل نکرده باشد.

شیوه نمایشی:

در این روش پدیده یا واقعیتهایی به نمایش گذاشته می شود و مهارت دیدن، از محورهای اصلی این نوع آموزش است. با استفاده از این روش می توان با کمترین زمان، به تعداد زیادی از فراگیران اطلاعات داد. برای فعال تر کردن این روش معلم یا مدیر یادگیری می تواند در حین نمایش از فراگیران سؤال کند و یا انجام بعضی از قسمتهای نمایش کار را به دانش آموزان محول کند، همچنین با استفاده از وسایل و رسانه های آموزشی مؤثر می توان جذابیت نمایش را افزایش داد. مکانی که معلم مطالب را در آن ارائه می دهد، بسیار مهم است. زیرا نمایش باید قابل مشاهده باشد.

مراحل اجرای روش نمایش:

(۱) آمادگی و توضیح (۲) نمایش دادن (۳) آزمایش و سنجش

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

الگوی ایفای نقش:

هدف این الگو، رشد همدلی با دیگران و بررسی مسایل و واقعیت ها و ارزشهای اجتماعی در عمل است. این الگو معلم مسئول شروع و هدایت دانش آموزان است. به نحوی که آنها را قادر به تحلیل رفتار، ارزشهای فردی، همدلی، حل مسائل میان فردی، نقش ارزشها در مسائل اجتماعی و آسودگی در ابراز عقاید نماید. این الگو در همه برنامه های آموزشی و پرورشی و سنین مختلف کاربرد دارد.

بطور کلی این الگو باعث افزایش فهم دانش آموزان در بهبود و گسترش ارزشهای اجتماعی می شود. برای مثال: معلم می تواند از طریق این الگو مسائل خوب و بد اجتماعی و یا رفتارهای خوب و بد را توسط دانش آموزان به نمایش بگذارد و سپس در مورد آن به کمک فراگیران به بحث و ارزشیابی بپردازد. بدین ترتیب معلم از طریق عمل (نمایش) به بررسی مسائل اجتماعی، رفتاری و ارزشیابی آن توسط دانش آموزان می پردازد.

روش کارآیی تیمی:

معلم ابتدا از دانش آموزان می خواهد کل متن درسی را به صورت انفرادی در مدت معین مثلاً ۱۰ دقیقه مطالعه کنند. بعد سوالهای مکتوب و تستی و دو گزینه ای صحیح و غلط مربوط به کل درس را به دانش آموزان می دهد تا ابتدا بصورت انفرادی در پاسخنامه پاسخ دهند در این مرحله حق رجوع به متن درسی را برای یافتن پاسخ درست دارند. بعد همان سوال ها را دوباره به هریک از سرگروههای تیم می دهد تا به صورت گروهی بهترین و درستترین پاسخ ها را در پاسخ نامه با مشورت بنویسند و سعی کنند به پاسخ های یکسان با نظر اکثریت برسند اینبار حق رجوع به کتاب و یا متن درسی ندارند. بعد معلم پاسخ کلید را در اختیار اعضای گروهها قرار می دهد تا آنها نمرات فردی و نیز نمره گروهی ورقه شان را در مدت معین

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir. محاسبه کنند . مثلاً معلم ۲۰ سوال هر کدام یک نمره ای به دانش آموزان داده و نمرات فردی و گروهی (۴ تیم) آنها به شرح جدول زیر شده است :

نمره - تیم	الف	ب	ج	د
پایین ترین نمره فردی	۱۲	۱۶	۸	۱۰
بالا ترین نمره فردی	۱۸	۲۰	۱۵	۱۷
D معدل نمرات فردی	۱۴	۱۷	۱۳/۵	۱۵/۷۵
A نمره تیمی	۲۰	۲۰	۱۶	۱۴/۵
H نمره موثر بودن	۱۰۰	۱۰۰	۶۲/۵	-۲۲/۷۲

نمره کارایی یا موثر بودن تیم برابر است با :

برد یا باخت گروهها برابر است : $E=A-D$

پیشرفت ممکن برابر است با : $C=F-D$

A = نمره تیمی هر گروه D = معدل نمرات فردی هر گروه H = نمره کارایی یا موثر بودن تیم F

= بالاترین نمره ممکن است که در این مثال ۲۰ است .

از تقسیم صورت یعنی نمره برد یا باخت بر نمره پیشرفت ممکن ضربدر ۱۰۰ نمره موثر بودن یا کارایی تیم برای هر گروه بدست می آید .

مثال نمره تیمی گروه الف برابر است با :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir .

اگر نمره تیمی کمتر از معدل نمرات فردی باشد بحث تیمی موثر نبوده و اگر نمره تیمی معادل بالاترین نمره ممکن باشد بحث تیمی موثر بوده به شرطی که نمره تیمی بالاتر از بالاترین نمره فردی باشد و اگر نمره موثر بودن منفی باشد معلم باید اعضای تیم را تغییر دهد : مثل تیم د .

الگوی تدریس اعضای تیم :

در این الگو، به جای اینکه در ابتدا معلم تدریس کند، فراگیران نقش معلم را ایفا می کنند و تدریس توسط «اعضای تیم فراگیران» انجام می شود و پس از آن معلم توضیحات ضروری و تکمیلی را برای آنان ارائه می دهد. در این الگو معلم قبل از حضور در کلاس دو کار اساسی دارد: ۱- متن درس را حتی المقدور به چند قسمت مساوی و از نظر کیفیت مطالب به چند قسمت متعادل تقسیم بندی کرده باشد. ۲- سؤالات آزمون را آماده و حتی المقدور تکثیر کرده باشد.

محتوای متن درس برای فراگیران بایستی قابل فهم و درک باشد و متن درس بلند باشد تا قابل تقسیم به چند قسمت مساوی باشد و مطالب هر قسمت مستقل از یکدیگر باشد. ارزشیابی در این الگو، در مورد همه ی قسمتهای درس است و سؤالات آزمون از نوع «صحیح - غلط» و چند گزینه ای و می تواند باشد؛ چرا که تصحیح و ارائه بازخورد یادگیری در این نوع آزمونها راحت تر است . پس از ارائه کلید، فراگیران به صورت فردی به خودشان نمره می دهند: (۱) تشکیل گروه ها (۲) تعیین شماره برای اعضای گروه ها (۳) مشخص کردن هر یک از قسمتهای متن درس (۴) مطالعه فردی (۵) نظارت معلم به گروه ها (۶) تشکیل گروه های جدیدی (۷) بحث و تبادل نظر گروهی (۸) نظارت معلم به گروه ها (۹) بازگشت به گروه های قبلی (۱۰) تدریس فردی (۱۱) ارزشیابی از فراگیران (۱۲) ارائه کلید یا پاسخ نامه (۱۳) تفسیر نمرات (۱۴)

نتیجه گیری

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

روش بارش مغزی:

راهبردی فعال، گروهی و انگیزه آفرین که می توان از دانش آموزان گروه های کوچک تشکیل داد تا بر موضوعی افکار را متمرکز، گفت و گو و تبادل نظر کنند

قوانین بارش مغزی:

۱- انتقاد ممنوع است. ۲- اصلاح و ترکیب اندیشه ها مهم است. ۳- گفتن هر مطلبی آزاد است که همراه با رفتار احترام آمیز، گوش دادن، نگاه کردن، یادداشت برداری، توجه داشتن باشد. ۴- کمیت اندیشه ها بهتر است .

روش اجرا:

- ۱- توضیح روش و هدف برای دانش آموزان توسط معلم
- ۲- انتخاب موضوع و توضیح توسط معلم که موضوع نباید یکی باشد، نیاز به داوری نباشد، عینی و ملموس باشد.
- ۳- گروه بندی دانش آموزان که به صورت تصادفی می باشد
- ۴- انتخاب رهبر و منشی که وظیفه رهبر رعایت قوانین و جلوگیری از انتقاد، توجه به وقت، تشویق افراد برای بیان نظرات، و وظیفه ی منشی در هر گروه ثبت نظرات گروه است.
- ۵- آشنا شدن دانش آموزان با قوانین جلسه
- ۶- یادداشت نظرات در مدت معین
- ۷- بازنگری نظرات، تغییر یا ترکیب، حذف موارد مشابه، ارائه چکیده دیدگاه های هر گروه

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir
۸- واگذاری رهبری گروه به دانش آموزان

الگوی ساختار بندی:

۱- طرح انتظارات آموزشی : معلم در ابتدای تدریس بعد از معرفی عنوان درس اهداف آموزشی برگرفته از متن کتاب درسی را بصورت سوال مشخص کرده و در تخته سیاه می نویسد. این سوالات می تواند به دو صورت پرسشهای موضوع مدار و فردمدار باشد. پرسش موضوع مدار پاسخ همگرای دانش آموزان براساس محتوای درس مشخص می شود. اما پرسشهای فردمدار دارای پاسخ واحد نمی باشد بلکه پاسخهای واگرا را می طلبد. اغلب پرسشهای استخراج شده از متن کتاب درسی از نوع موضوع مدار و اغلب پرسشهای مربوط به فعالیت ها از نوع پرسشهای فردمدار می باشد.

۲- کاوش : در مرحله بعد دانش آموزان بطور تیمی درصدد تهیه پاسخ به سوالی که معلم طرح کرده است بر می آیند. مهمترین منبع کاوش رجوع به محتوای درسی است که تدریس می شود. معلم دانش آموزان را جهت یافتن پاسخ به جستجو ترغیب می کند به این روند جستجوگری کاوش گویند. بهتر است هر یک از اعضای تیم فعال آموزشی در دفتر مخصوص جواب سوال را بنویسد تا یادگیری تقویت گردد. این کار بعد از مرحله سوم صورت می گیرد.

۳- تبادل نظر و تشریح : اعضای هر تیم با مشارکت در مطالعه محتوای کتاب بعد از جستجو و یافتن پاسخ سوال طرح شده درباره صحت و دقت و فهم آن شروع به تبادل نظر می نمایند. بعد از رسیدن به توافق پاسخ سوال مورد نظر را در دفترشان یادداشت می نمایند.

۴- ارائه پاسخ: معلم از تیم ها ، پاسخ سوال را می پرسد. بعد از ارائه پاسخ نظر سایر اعضای تیم ها مطرح می شود تا پاسخ سوال روشن تر و دقیق تر و قابل فهم تر شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۵- گسترش یافته ها : در این مرحله معلم با در اختیار گذاشتن تصاویر و یا نمایش فیلم و یا هر نوع وسیله کمک آموزشی در دسترس و ارائه توضیحات مختصر به گسترش فهم دانش آموزان از مطالب آموزشی می پردازد.

همین مراحل برای بقیه سوالات مربوط به متن درس و فعالیت ها تکرار می شود بطوریکه سوالات طراحی شده توسط معلم تمامی محتوای درسی را در بر گیرد.

۶- ارزیابی : معلم با مرور مجدد سوالاتی که قبلاً دانش آموزان از طریق کاوش کتاب درسی پاسخ آنها را ارائه داده اند میزان دستیابی به اهداف آموزشی را بطور انفرادی می سنجد و نمره منظور می نماید

الگوی بدیعه پردازی یا نوآفرینی :

یکی از الگوهای تدریس که باعث پرورش ظرفیت مشکل گشایی دانش آموزان و هدایت آنها به بیان خلاق و گسترش انگاره های جدید عقلی از طریق توجه به بعد عاطفی و غیر معقول می شود. از این الگو اکثراً برای تدریس انشاء استفاده می شود. زیرا بیشتر از هر درس دیگری نیاز به پرورش تصورات ذهنی برای خلق چیزی جدید دارد . هدف اساسی نوآفرینی یا بدیعه پردازی شکستن سد قواعد مرسوم و ایجاد راه های جدید برای حل مسائل می باشد. معلم سوالاتی از دانش آموزان می نماید ، ولی پاسخ دانش آموزان کاملاً باز است و معلم بایستی کمک کند تا شاگردان تفکر خود را بسط دهند این الگو باعث رشد خلاقیت و نوع آوری، همبستگی گروه و بر هم زدن سنتها در نزد انظار می شود. مراحل تدریس الگو عبارتند از :

۱. توصیف وضعیت جدید به کمک معلم
۲. قیاس مستقیم به نحوی که معلم قیاس مستقیم (مقایسه ساده از دو موجود یا دو مفهوم) را پیشنهاد و از شاگردان می خواهد آنها را توصیف کنند.
۳. قیاس شخصی به نحوی که معلم شاگردان را به قیاس مستقیم (شدن) ترغیب می کند.
۴. مقایسه قیاسها از طریق شاگردان

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir .
۵. توضیح تفاوتها به کمک شاگردان

۶. اکتشاف، به کمک شاگردان

۷. قیاس زایی، شاگردان مجدد به بیان شباهتها و تفاوتهای قیاس می پردازند.

تجارب در زمینه جذاب کردن کلاس و جلوگیری از خستگی دانش آموزان در زمان تدریس دروس مطالعات اجتماعی و جامعه شناسی :

یکی از مشکلات دروس علوم اجتماعی که بنده با آنها مواجه بودم ، خستگی و خشکی کلاس در هنگام تدریس بود .این مشکل در تدریس دروس علوم انسانی یک مشکل شایع می باشد .

در زیر به صورت خلاصه ، کارهایی که معمولاً در کلاس درس باعث جلب توجه دانش آموزان ، علاقمندی به درس و معلم و نشاط آنان میشود و برگرفته از تجارب شخصی است ، ذکر می گردد.

۱- به محض مشاهده علائم خستگی در دانش آموزان و حواس پرتی آنان ، جریان تدریس یا پرسش را قطع کرده و به آنها اجازه داده شود که از جای خود بلند شده ، کشش عضلانی داشته ، نفسی بکشند و دقایقی کوتاه آزاد باشند (در این حال تحمل برخی مزه پرانی ها به هم در جلسات اول ، ضروری است و سپس عادت خواهند کرد) ، اگر بدون توجه به خستگی دانش آموزان به تدریس یا پرسش ادامه دهیم ، در واقع کاری بیهوده و بی ثمر را دنبال خواهیم کرد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

۲- هیچگاه بدون اطلاع قبلی ، پرسش کلاسی یا امتحان کتبی برگزار نکنیم و حتی در جلسه قبل ،

صفحات و نوع پرسش و حتی افرادی که از آنان پرسش شفاهی انجام می شود تلویحا " مشخص شوند و این صرفا" برای رفع حالت اضطراب دانش آموزان است ، برخی معلمان برای حالت " همیشه آماده باش بودن کلاس" توجهی به این نکته ندارند که امتحان یا پرسش بدون اطلاع قبلی ، از نظر دانش آموزان نوعی مچ گیری محسوب می شود . در رابطه با دانش آموزانی که از آنان پرسش به عمل می آید باید گفت معمولا" به سه دسته تقسیم می شوند و هر کسی تکلیف خود را خواهد دانست و در کنار آن پاسخ گویی داوطلبانه هم مد نظر قرار می گیرد و بدین ترتیب دانش آموزان تمایل بیشتری هم برای جواب دادن دارند و درگیری ها خیلی کمتر می شود.

۳- حتما" قبل از تدریس درس جدید ، خلاصه مطلب قبلی برای دانش آموزان گفته شود و آنها را به هم ربط داد.

۴- اگر وقت اضافه ای در کلاس موجود بود ، نباید گذاشت دانش آموزان از سرو کول هم بالا بروند بلکه به نحوی باید آنها را تحت آموزش قرار داد به عنوان مثال صحبت و تبادل نظر در مورد مسایل اجتماعی محل سکونت ، یا وضع مدرسه و غیره ، دانش آموزان اظهار نظر در جمع را خیلی دوست دارند.

۵- طوری برنامه ریزی شده که هر جلسه با توجه به دوره تحصیلی و پایه ، حدود ۳ تا ۵ دقیقه یک رفتار نیکو اجتماعی فردی ، و یک روایت یا حثیث مرتبط با دانش آموزان در پایان کلاس ذکر می شود .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir دانش آموزان آن را یادداشت می کنند این موارد حتی در کلاس ریاضی و تاریخ و غیره هم امکان پذیر است و اگر حالت اظهار نظر پیدا کند ، از آن به عنوان روش تدریس " قضاوت به شیوه حقوقی " هم استفاده می شود . ۶- با بهره گیری از روش ایفای نقش (برای هر درسی امکان دارد) توسط دانش آموزان ، منظور خود و موضوع را سریعتر و بهتر به دانش آموزان منتقل کنید ، بهتر است جلسه قبل ، قرار ایفای نقش ، موضوعات و شرکت کنندگان مشخص شوند .

۷- به صلاحدید معلم می توان هر جلسه یکی از دانش آموزان را به ترتیب انتخاب کرد تا مطالبی در راستای درس را به دانش آموزان ارائه دهد (این کار بین دانش آموزان به نام کنفرانس مشهور است) . اگر معلم بتواند اهداف این کار را کاملا" تشریح و زمینه های آن را فراهم نماید ، شاگردان هم بدان علاقمند خواهند شد ، در صورتی که همه کلاس در برنامه شرکت کنند ، موانعی مانند تمسخر دیگران ، اضراب صحبت در روبروی همکلاسی ها و غیره به تدریج کمتر خواهد شد .

۸- استفاده از ارزانتترین و کاراترین تشویق ها یعنی تشویق لفظی (با دلیل نه طبق عادت کلامی) را در کلاس هرگز فراموش نکنید . کلماتی مانند : آفرین ! احسنت ! خوبه ! باریک !...! تشکر ! به جابود ! خوشحالم ! و غیره اثری شگفت انگیز دارد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir .
۹- استفاده از تشویق " کف زدن " توسط کل کلاس برای موفقیت‌های کوچک و بزرگ آنان ، یا به

دنبال آمادگی کل دانش آموزان یا گروهی از آنان برای پاسخ گویی به درس ، اتمام درس ، کسب نمرات مطلوب ، اظهار نظرهای مناسب و غیره ، حال و هوای کلاس را عوض خواهد کرد.

۱۰- دو کار در کلاس نباید توسط معلم فراموش شود ، و اثر معجزه آسایی در آرامش و آمادگی دانش آموزان دارد و آن ذکر صلوات در برخی مواقع و یا تلاوت آیاتی از قرآن مجید با ترجمه توسط یکی از دانش آموزان است . و این کار ارتباطی به دروس خاص ندارد اینکه نباید فقط به کلاس دینی و پرورشی یا قرآن بسپاریم . حداقل هر چند جلسه یکبار شروع کلاس با تلاوت قرآن در آرامش شاگردان موثر است...

۱۱- بردن روزنامه به کلاس حتی ، دو سه هفته یکبار ، و اختصاص دقایقی از ذکر خلاصه مطالب آن که مرتبط با درس باشد، مفید است.

۱۱- برای پرسش پای تخته الزامی نیست که دانش آموز سرپا و روبروی دانش آموزان بیاستد ، می توان برای آنها که خیلی اضطراب دارند ، یک صندلی روبروی میز معلم گذاشت تا دانش آموزانی که مایل هستند روی آن نشسته و با حالت شبیه به مصاحبه به درس پاسخ گویند (با اجرای این روش ، کلیه دانش آموزان ، خصوصا " شاگردان مضطرب ، تمایل نشان داده و نمرات مطلوبی کسب کرده اند)

۱۳- هر دو ماه یکبار به صورت غیر مستقیم نظر دانش آموزان خود را در مورد شیوه تدریس و کلاس داری و برنامه آن بسنجید ، مطالبی را به شما خواهند گفت که قطعاً " تعجب خواهید کرد! (شنیدن یا خوانده

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir. انتقادات دانش آموزان جرات خاصی می خواهد ! و شما باید برای رفع نقایص روش خود اقداماتی بیاندیشید یا از رضایت آنان مطلع شوید.

۱۴- سعی کنید هر ساله با دانش آموزان خود تعدادی عکس دسته جمعی بیاندازید و یکی از دانش آموزان اسامی را پشت عکس یا اگر دیجیتالی بود به صورت دستی برای شما بنویسد ، این کار خیلی مورد علاقه دانش آموزان است و احساس صمیمیت خاصی با معلم می کنند و برخی از آنها که برای کلاس درد سر ساز بوده اند با این اعمال ، تغییراتی خواهند داشت . امروزه دوربین های دیجیتالی و غیره کار را بسیار راحت و کم هزینه کرده اند

۱۵- حتی در دبیرستان به دانش آموزانی که درخواست بیرون رفتن از کلاس و ابخوری یا غیره را دارند ، توجه نمایید و در راهنمایی و ابتدایی به هیچ وجه مانع نشوید ، در غیر این صورت آن دسته دانش آموزان به اجبار در کلاس نشسته و حتی گاهی " شاهد مشکلات ناخواسته ای خواهید شد مثل : تهوع ، بیهوش شدن از ضعف یا احساس شرمندگی آنان ، برخی معلمان به اشتباه ، عدم اجازه به دانش آموز را نشان از مدیریت مطلوب خود و اداره کلاس می دانند ! برای این مورد باید در شورای معلمان هماهنگی لازم با دفتر صورت گیرد مانند کنترل برای عدم خروج از مدرسه و...

۱۶- با هماهنگی دفتر مدرسه و انجمن اولیا جوائز هر چند ساده مانند خودکار و غیره را تهیه و به بهانه های مختلف هر مدت یکبار به دانش آموزان اهدا کنید در این میان دانش آموزانی که پیشرفتهایی داشته اند

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir باید بیشتر مورد توجه قرار گیرند تا حال مشاهده نشده که آنها جایزه را رد کنند و هیچ سالی هم نبوده که انجمن اولیا و مدیر مدرسه از تهیه این جوایز کوچک خوداری نمایند . حتی در دبیرستان هم این موارد به کار گرفته و دانش آموزانی که دارای توانایی مالی بسیار بالایی هستند ، از این کار معلم بسیار خوشحال می شوند.

۱۷-تهیه تراکت هایی برای کلاس توسط معلم در رابطه با درس یا موضوعات دیگر و نصب آن در کلاس (در حضور دانش آموزان) توجه آنان را به شدت جلب می کند (قبلا با خودکار و مازیک نوشته می شد ولی امروزه هر مدرسه ای چاپگر دارد ...نباید این کار را فقط وظیفه مربی پرورشی دانست بلکه برای هر درسی امکان پذیر است.

۱۸- استفاده از روش مصاحبه ۲ یا ۴ نفری در رابطه با درس یا موضوعات اجتماعی توسط دانش آموزان و با هدایت معلم برای آنان بسیار جذاب است که می توان دو میز را در پای تخته روبروی هم گذاشت و ۴ نفر دو به دو برای مدت ۵ تا ۱۰ دقیقه با هم به بحث بپردازند . البته باید جلسه قبل موضوع و افراد مشخص شوند و نظارت کامل معلم برای رسیدن به هدف مد نظر قرار گیرد.

۱۹- هر معلمی در شرایط لازم میتواند مهارت های زندگی را در کلاس به دانش آموزان آموزش دهد گاهی وقت ذکر یک خاطره کوتاه از حسادت ، میتواند در تغییر نگرش دانش آموزان بسیار موثر باشد و درگیری های کلاسی و یا درگیری با دفتر را به طرز چشمگیری کاهش داد ، معلمان چند دهه قبل پند و نصایح خود

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.
را از دانش آموزان دریغ نمی کردند و عموماً "نتایج مطلوبی داشت و شما هم حتماً" خاطره ای از این اعمال معلم در کلاس دارید.

۲۰- رعایت زمانبندی دروس بسیار مهم است اگر در یک جلسه ۳ درس داده شود و یا ۳ جلسه پشت سر هم فقط پرسش پای تخته بدون تدریس داشته باشیم ، اشکال ایجاد خواهد شد و منتظر خستگی خود و دانش آموزان و افزایش بی نظمی آنها و جنگ اعصاب برای خود باشید.

۲۱- هر چند وقت یکبار به دانش آموزان اجازه بدهیم خاطرات خوب و بد خود را از کلاس شما یا کلاس سنوات قبل برای کلاس تعریف کنند ، این مورد علاوه بر اینکه یک بازخورد مفید برای روش شماست ، می تواند در جذابیت کلاس و رفع نگرانی و حتی اضطراب دانش آموزان هم نقش داشته باشد.

۲۲- اگر وقت اضافه ای موجود بود ، با دانش آموزان در مورد مهمترین اتفاقات هفته پیش در سطح شهر یا رسانه ها تبادل نظر کنید تا دید آنها به مسایل محیط و نحوه بیانشان را تقویت نمایید.

۲۳- بردن کتابهای مرتبط با درس ، اثر خوبی بر جلب توجه دانش آموزان دارد و این اعمال را هرگز فراموش نکرده و شما را به عنوان معلمی دلسوز و علاقمند به حرفه خود معرفی خواهد کرد.

۲۴- متأسفانه برخی معلمان ، "تدریس" را با در آوردن سؤال و جواب تمام متن توسط خودشان ، اشتباه می گیرند ! این کار علاوه بر اینکه باعث انهدام خلاقیت و کاوشگری دانش آموز می شود بلکه معلم را خسته کرده و دانش آموز چیز تازه ای یاد نخواهد گرفت ! باید گفت بعضی از والدین در این کار معلم هم نقش

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir دارند و وی را مجبور میکنند که به خیال خود ، فرزندشان را برای امتحان آخر سال آماده کند ! اگر نوشتن نمونه سوال لازم است بهتر است این کار را به دانش آموزان محول کنیم ، آنهم بعد از تدریس و با هدف مشخص برای صفحات محدود، و باز هم متاسفانه باید گفت برخی والدین یا دانش آموزان از بعضی معلمان تعریف و تمجید می کنند که ؛ حتی یک سوال را از کتاب جا نمی گذارد (والبته یک کلمه هم توضیح نداده)!

۲۵- صحبت‌های بسیار مختصر با دانش آموزان در سالن و حیاط یا حای درب مدرسه ، نقش مهمی در آرام کردن آنها در کلاس خواهد داشت و آنها احساس صمیمیت بیشتری با معلم خواهند کرد. این صحبتها می تواند بسیار ساده و غیر خصوصی باشد مانند : "معلوم بود که دیشب درست رو خب خوانده بودی !" یا "آمادگی تو برای کنفرانس امروز خیلی خوب بود " یا "ایا باز هم می توانی ۳ خط مطلب در مورد درس فلان بنویسی ؟" ... این کار در هر سه دوره مهم است ولی در دبیرستان برای پیشگیری از اخلاص و بی نظمی در کلاس و در دوره ابتدایی و راهنمایی باعث کاهش چشمگیر اضطراب آنان خواهد شد . متاسفانه شنیده شده که " این کارها دانش آموزان را پر رو خواهد کرد!"

۲۶- وضع نکردن مقررات دست و پاگیر و خشک کلاسی باعث جلوگیری از خستگی معلم و دانش آموز در کلاس خواهد شد مهمتر اینکه آنها از معلم و کلاس دلزده نخواهند شد . بعضی معلمان حساسیت زیادی به جنب و جوش گریز ناپذیر شاگردان در کلاس دارند و حتی تنبیه هایی را اعمال کرده و وقت گرانبهای

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir کلاس را به درگیری و تنبیه در مورد مقررات خود ، اختصاص می دهند . (به عنوان مثال کسی به هیچ وجه نباید برگردد و دانش آموز دیگر را نگاه کند ... یا نگاه کرده به پنجره کلاس ممنوع است!)

۲۷- هر چند وقت یکبار نسبت به استفاده از تلویزیون و کامپیوتر و پخش تراکلهایی در رابطه با درس ، برای دانش آموزان جالب خواهد بود و در یادگیری خیلی موثر است .

۲۸- متأسفانه جدیت بیش از اندازه و افراطی و خشک بودن معلم در کلاس باعث عدم علاقه دانش آموزان به وی ، درس و مدرسه خواهد شد و خود را مجبور به " تحمل " معلم و کلاس خواهند دانست ، حتی این جدیت و سختگیری افراطی باعث شده تا برخی دانش آموزان از ادامه تحصیل در آن رشته جدا" و اهمه داشته و مسیر زندگی آنها عوض شود ، معلمانی که خوش اخلاق بوده و تبسم بر لب داشته باشند در آموزش موفق ترند ، شما هم این را تایید می کنید اگر ؛ در حدی باشد که مورد سوء استفاده قرار نگیرد . (نباید قاطعیت ، مدیریت و توانایی اداره مطلوب کلاس را با سختگیری افراطی معلم ، اشتباه گرفت)

۲۹- تغییر محل کلاس حداقل ، ماهی یکبار موجب جلب توجه دانش آموز می شود مانند تشکیل کلاس در کارگاه ، آزمایشگاه ، نمازخانه ، کتابخانه وغیره .

چالش های تدریس مطالعات اجتماعی و جامعه شناسی حاصل تجربیات بنده :

در طول سالیان تدریس پی به چالش های زیادی در زمینه تدریس علوم اجتماعی پی برده ام که به عوامل زیادی بر میگردد که در زیر به بیان آنها و ارائه راهکار می پردازم :

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.
این چالش ها به عومل زیر مربوط می شود :

علل مربوط به نظام آموزشی :

۱. زمان پیش بینی شده برای آموزش دروس علوم اجتماعی کافی نیست .
۲. عدم توجه به اقلیت های دینی ، قومی و زبانی در تدوین کتب درسی
۳. در کشورهای توسعه یافته نیازهای مادی معلمین تا حد اشباع تامین می شود.
۴. پرداختن به مطالب منسوخ و قدیمی در تدوین کتب علوم اجتماعی و بی توجهی به موضوعات جدید و به روز
۵. تکیه ی بیش از حد بر محفوظات و انتقال اطلاعات و دوری گزیدن از آموزش تفکر انتقادی در تدوین کتب درسی
۶. عدم توجه به بحث هویت ملی ، اندیشه ها و مکاتب فکری ، برخورد تمدن ها و جهانی شدن در تدوین کتب درسی

علل مربوط به کتب درسی :

۱. حجیم بودن مطالب کتب علوم اجتماعی با توجه به کمبود زمان تدریس
۲. کلیشه ای بودن برخی از دروس علوم اجتماعی و عدم کارایی آن ها در زندگی روزمره ی دانش آموزان
۳. شباهت محتوای درسی برخی از دروس با همدیگر
۴. عدم توجه به حقوق و جایگاه زن یعنی نصف جامعه در دوره های تاریخی که به نوعی باعث جذابیت کتاب نیز می شد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

علل مربوط به دبیران :

۱. بی انگیزه بودن برخی از دبیران و کم اهمیت جلوه دادن دروس علوم اجتماعی
۲. استفاده ی دبیران از روش های سنتی تدریس مانند: روخوانی کتاب و سخنرانی
۳. شتابزدگی در تدریس به منظور ارائه دادن تمام صفحات و اتمام کتاب که منجر به خستگی و دلزدگی دانش آموزان می شود .
۴. اطلاعات برخی از معلمین تنها محدود به کتاب درسی می شود حتی پس از چند سال تدریس مروری بر کتاب درسی هم نمی کنند .
۵. روابط نامطلوب معلم و شاگرد
۶. ارائه ی جواب مستقیم سوالات در جلسات امتحانات پایانی توسط برخی از دبیران مراقبان

علل مربوط به دانش آموزان :

۱. انتظار بیهوده داشتن از دیگران در طول زندگی (به عنوان مثال چنین دانش آموزانی از فردی مثل من می پرسند چرا من را قبول نکردی و نمره ندادی ؟ بنده در جواب می گویم که نمره گرفتی است نه دادنی .)
۲. متقلب بار آمدن (دانش آموزی که درس نخواند و فضای سختگیرانه در مدرسه حاکم نباشد ، بدون هیچ زحمتی سر جلسه ی امتحان حاضر می شود و ...)
۳. تنبل و بی عار و بی خیال شدن دانش آموز و ادامه ی این روند در زندگی آینده

- این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir
۴. از همه مهمتر بی سواد بار آمدن دانش آموز ؛ تا جایی که دست خط بچه ی دبیرستانی در حد بچه های ابتدایی و شاید بدتر است . غلط هایی املایی و دستوری بیداد می کند و ...
۵. رفتن اعتبار و شأن و ابهت معلم
۶. بی عدالتی و رواج بی قانونی و هرج و مرج و ظلم در حق دانش آموزان زرنگ
۷. بی انگیزه شدن دانش آموزان و نبود رقابت در راه علم اندوزی

راهکارهای موجود در درس علوم اجتماعی

اولین قدم در حل مشکلات یافتن عوامل بازدارنده و ایرادهای موجود است . مسلماً همه ی مشکلات موجود در هیچ بخش اجتماع به طور صددرصد قابل حل نیست .افت تحصیلی هم استثنا از این قانون اجتماعی نبوده پس هدف ما در مرحله ی اول طبقه بندی مشکلات و عوامل و مطالعه پیرامون آن ها و در مرحله ی دوم ارائه ی راهکار است .

مسلماً یک سری از عوامل که قابل اصلاح و انعطاف است به همت دبیران و عوامل اجرایی میسر می شود و باقی مانده ی عوامل افت باید شناسایی شوند و مجموعه ی آموزشی اعم از دانش آموز، دبیر و عوامل اجرایی خود را با آن سازگار نمایند و همواره مواظب باشند که تخریب ایجاد نمایند .

راهکارهای مربوط به آموزشگاه :

- ۱- در نظر گرفتن فرصت مناسب در امتحانات پایانی برای رس مطالعات اجتماعی
- ۲- ارتباط والدین و مدرسه در حد مطلوبی باشد .
- ۳- تراکم کم دانش آموزان در کلاس درس
- ۴- آموزش روش های درست تحقیق به دانش آموزان توسط دبیران

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۵- آموزشگاههای خاص می توانند از ساعات بیکاری دانش آموزان در برنامه ی هفتگی برای جبران کمبود وقت دبیران علوم اجتماعی استفاده نمایند .

۶- توجه به قرار گیری ساعات علوم اجتماعی در برنامه ی هفتگی مدارس و در ساعات مناسب

راهکارهای مربوط به نظام آموزشی:

- ۱- برگزاری کلاس های آموزشی ضمن خدمت تخصصی و دانش افزایی برای ارتقای دانش و آموزش روش های نوین در تدریس براساس وقت کم علوم اجتماعی برای دبیران
- ۲- اوضاع اقتصادی معلمان در سطح کلان رسیدگی شود .
- ۳- برگزاری آزمون های غیرحضوری ضمن خدمت به طور تخصصی از دبیران
- ۴- برگزاری کارگاه های آموزشی از برنامه های کامپیوتری مفید در کلاس درس برای دبیران علوم اجتماعی
- ۵- برگزاری کارگاه های آموزشی از الگوهای مناسب کشورهای پیشرفته در زمینه تدریس - یادگیری دانش آموزان
- ۶- کاستن حجم کتاب تا فرصتی برای تفکر و اندیشه و نقد و بحث در کلاس باشد.

WWW

راهکارهای مربوط به کتب درسی:

- ۱- جنس اوراق کتاب را مرغوب تر نمایند .
- ۲- تدوین کتاب براساس دانش آموز محوری نه معلم محوری
- ۳- تغییر محتوای کتاب درسی براساس نیاز روز جامعه و ملموس و درگیر کردن مطالب با زندگی روزمره

- این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir
- ۴- ارائه ی اشارات نغز ، شعر ، ضرب المثل ، طنزهای تاریخی و حکایات شیرین در هر دوره ی تاریخی در لابلای درس.(در قالب مطالعه ی بیشتر)
- ۶- تکمیل نقشه ها ، جملات ناقص و ناتمام ، داستان های ناقص ، و نقاشی ها و تصاویر نیمه تمام و مبهم .
- ۷- از کلیشه ای خارج کردن برخی از دروس علوم اجتماعی
- ۸- خلاصه کردن دروسی که شباهت متنی دارند
- ۹- استفاده از فعالیتهایی چون: اطلاعات جمع آوری کنید- بحث کنید- مقایسه کنید"پرسشهای نمونه"، "اندیشه و جستجو"، "فکر کنید و پاسخ دهید"، "یک توضیح" و "بیشتر بدانید" در لابلای درس نه در پرسش و جستجوی انتهای درس
- ۱۰- دست اندرکاران تدوین کتاب محتوای کتاب را براساس زمان پیش بینی شده برای آموزش تدوین نمایند .

راهکارهای پیشنهادی برای ایجاد همکاری در کلاس بین معلم و دانش آموز

حاصل تجربیات بنده در تدریس :

- ۱-حاطهء کامل معلم به موضوع درس خود - مهم ترین عامل موفقیت معلم این که به تمامی جوانب موضوع مورد تدریس خود بطور کامل مسلط ودر درس خود صاحب نظر باشد .در صورتی که معلم این شرط

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir اساسی را دارا باشد میتوان امیدوار بود که تمامی نقائص دیگر را برطرف نماید و یک معلم نمونه گردد . اما در صورت فقدان یا نقصان این شرط اساسی به هیچ وجه نمی توان کار تعلیم را به سطح مطلوبی رسانید. لازم به تذکر است که مطالعه کتابها و مجلات و مطالب مختلف مربوط به درس و کمک گرفتن از معلمین با تجربه ای که همان درس را قبلا تدریس کرده اند می تواند در این زمینه بسیار موثر باشد.

۲. طرح درس - یک طرح درس خوب و کامل میتواند موجب تفهیم کامل اساسی مطالب هر موضوع درسی باشد. نکاتی که بایستی در طرح درس مورد توجه قرار گیرند عبارتند از : بیان ساده و روان و قابل فهم بودن برای همه دانش آموزان اجرای خوب معلم (از نظر تن صدا و شوخیهای میان درس) روشن بودن مطالب مهمتر معین بودن مطالبی که باید حفظ شوند استفاده از مثالهای ساده و دارای وجه شبه قوی با موضوع درس . طرح درس باید طوری طراحی و اجراء شود که کلیه شاگردان مطالب اساسی را فرا گیرند و بتوانند آنها را بازگو کنند.

۳. ایجاد تمرکز حواس در کلاس - چنانچه دانش آموزان در سر کلاس تمرکز حواس نداشته باشند نتیجه مورد نظر از درس گرفته نخواهد شد و مطالب بطور گسیخته در ذهن آنان جای می گیرد. راههای ایجاد تمرکز حواس بطور خلاصه عبارتند از:

• جلوگیری از شلوغی کلاس و به هم ریختگی کیف ها و کتابها

• راه رفتن معلم در کلاس و گاهی وقت نشستن بین بچه ها

• پرسیدن سئوالات کوتاه از شاگردان در وسط درس

• ترغیب دانش آموزان به یادداشت برداشتن

• تقسیم کردن نگاه بین کلیه دانش آموزان

• ناتمام گذاشتن افعال بعضی از جملات و تکمیل آنها توسط دانش آموزان.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۴. اقناع همه جانبه دانش آموزان --- __ شاگردان باید عملاً بفهمند که در روش علمی اثبات هر موضوع احتیاج به دلیل و رد آن محتاج مثال نقض می باشد و معلم را اسوه کامل در برخورد منطقی با نظرات و پرسشهای علمی مختلف بیابند. علاوه بر آن معلم باید بتواند به پرسشهای دانش آموزان پاسخهای قانع کننده بدهد.

مثال برای آنکه حکم به راستی یا نادرستی گزاره ((تمام اعداد اول فردند)) کنیم با یک مثال نقض نادرستی آن اشکار می شود و مثال نقض منحصر به فرد در این مورد آنست که عدد ۲ عدد اول است ولی فرد نیست و برای اثبات درستی یک حکم باید اثبات کرد که آن حکم همواره در کلیه موارد صادق است مثلاً: (در تمام مثلثهای قائم الزاویه مجموع مربعات اضلاع برابر مربع وتر میباشد و این مطلب در مورد تمام مثلثهایی که یک زاویه قائمه دارند با حجت و استدلال قابل اثبات است. در مجموع نتیجه آنکه اگر حکمی در مواردی چند صادق بود نمی توان نتیجه به درستی آن در تمام موارد گرفت. لذا اگر چه برای رد مطلبی تنها یک مثال نقض کافی است ولی برای اثبات درستی مطلب آوردن هزاران مثال نیز کافی نیست و اثبات درستی محتاج برهان منطقی می باشد .

۵. ایجاد تحرک و شور و اشتیاق بین دانش آموزان و جلب علاقه شدید آنها به درس

این کار ابتدا با یک طرح درس عالی و اجرای موفق آن شروع میشود و نگاه با مطرح نمودن کاربردهای درس عجایب مربوط به درس (بعضی از درسها دارای مطالب قابل توجه و عجیبی هستند که بیان آنها میتواند موجب برانگیخته شدن حس کنجکاوی و شگفت زدگی و جلب علاقه دانش آموزان به درس بشود) مطرح نمودن پرسشهای قابل توجه و در اجرا دادن تحقیقات در موضوعات مختلف و ارائه کنفرانسها و مقالاتی توسط دانش آموزان

ادامه می یابد . (البته باید توجه داشت که در کلاس وقت زیادی به کنفرانس و سؤال و جواب و غیره نگذرد باید از اتلاف وقت به هر صورتی جدا جلوگیری نمود ضمناً تکثیر بعضی از مقالات خوب برای تمامی دانش آموزان (با درج نام تهیه کننده آن) کار بسیار مفیدی است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۶. وادار کردن دانش آموزان به تفکر — گاهی اوقات پاسخ ندادن به بعضی از سئوالات و بیان پاسخ به نحوی بسیار دقیق می تواند موجب افزایش دقت دانش آموزان و ترغیب آنان به تفکر و مذاقه بیشتر در درس گردد و بدین ترتیب قوه ابتکار را در آنان تقویت نماید .

۷. کنترل تکالیف — در اثر کنترل دقیق تکالیف معلم از میزان علاقه مندی به درس دقت و سلیقه در انجام کارها و حتی روحیات دانش آموز شناخت بسیار خوبی پیدا میکند . علاوه بر آن کنترل تکالیف موجب قوام یافتن کار تدریس و فهمیدن این مطلب می شود که آیا مطالب درس برای دانش آموزان خوب جا افتاده است یا نه همچنین موجب میشد دانش آموزان تکالیف را با دقت بیشتری انجام دهند . کلا کنترل تکالیف به سه طریق انجام میگردد:

...الف) کنترل اینکه همه دانش آموزان در کلاس دفترشان را آورده باشند — این کار در تمامی جلسات درس باید انجام شود و البته چون در حین قدم زدن معلم در کلاس و انجام شدن کارهای عادی کلاس (مانند دادن درس ویا حل تمرین ویا پرسش از دانش آموزان) انجام میشود لذا وقت خاصی صرف آن نمی شود .

...ب) کنترل دقیق تکلیف جلسه گذشته — این کار هر چند جلسه یک بار و بیشتر در مواقعی که تکالیف مهمتری به شاگردان میدهیم انجام می پذیرد . در این روش معلم تکالیف جلسه گذشته تمامی دانش آموزان را در سر کلاس ملاحظه میکند . البته معلم معمولا فقط یکی از سئوالات ویا تمرین ها را که از بقیه مهمتر است بعنوان شاخص در نظر میگیرد و جواب انرا کنترل می نماید . انگاه بدون اینکه شاگردان بدانند که او فقط همان یک سؤال را خوانده است نظر خود را راجع به کل تکلیف بیان میکند . یک نکته مهم ودر ظاهر بی اهمیت در هنگام دیدن تکالیف به این روش جلوگیری از شلوغ شدن کلاس است . راه علاج این موضوع این است که ابتدا برای این زمان بیکاری شاگردان کاری را در نظر بگیریم مثلا چند تمرین متناسب با زمان دیدن تکلیف روی تخته بنویسیم و شاگردان شروع به حل آن بنمایند یا چند صفحه از متن درس را مشخص کنیم که انرا بخوانند و همیشه این احتمال وجود داشته باشد که بعد از دیدن تکالیف از آن چند صفحه پرسش کلاسی به عمل آید . یا کارهای دیگری که هر معلم ممکن است در نظر بگیرد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir .

...ج) کنترل کلی دفتر هر یک از دانش آموزان از نظر نظم زیبایی و صحیح بودن پاسخها ---- هر چند وقت یکبار باید دفتر های عده ای از شاگردان را جمع اوری کرد و در خارج از کلاس انها را ملاحظه نمود . هدف اصلی در این نوع کنترل این است که معلم ببیند آیا پاسخهای پرسشها و تمرینات مهم که در کلاس قبلا تصحیح شده اند در دفترهای شاگردان نیز تصحیح و تکمیل شده اند یا نه و این کار بسیار مهم است چرا که دانش آموزان برای درس خواندن احتیاج به یک منبع مطالعه کامل و صحیح دارند و این منبع چیزی جز دفتر آنها نیست . معلم باید در ابتدای سال بر روی این مطلب بسیار مهم یعنی تصحیح و تکمیل دفتر در کلاس بسیار تاکید کند . پس از کنترل دفتر بی مناسبت نیست که با نوشتن یکی دو جمله در دفتر هر دانش آموز وضعیت کلی دفتر را برای او تشریح کنیم . این جملات بدیل این که به طور کتبی در دفتر نوشته می شوند لازمست که هرگز توهین امیز و... نباشند و چنانچه تذکر شدید اللحنی لازمست میتوان به صورت شفاهی دانش آموز را خواست و با او صحبت نمود .

پس از کنترل دفاتر (به هر کدام از طریق که ذکر شد) باید بع نوعی ارزشیابی همراه با تشویق ویا مواخذه انجام شود تا کنترل ((نمود)) پیدا کند . البته روشهای هر معلمی در این موارد اختصاص به خودش دارد اما یکبار تجربه شده در مورد دانش آموزانی که دفتر همراه ندارند یا تکلیف خود رانوشته اند ویا به هر نحوه دیگری در کارشان نقضی مشاهده میشود شیوه سئوالات جبرانی است بدین ترتیب که معلم از دانش آموز می خواهد که تعداد معینی سئوالات ویا تمرینات از یک قسمت مشخص درس طرح کند وانگاه پاسخ انها را بنویسد و به معلم بدهد . از مزایای این روش این است که از معلم وقت زیادی نمی گیرد و در عین حال برای دانش آموزان بسیار مفید است در ضمن جنبه بیکاری ندارد و شخصیت انها را هم خرد نمی کند . برای اینکه سطح سئوالات جبرانی پایین نباشد معلم می تواند پس از مطالعه سئوالات تعیین کند که مثلا سه تای انها خوبست و یکی دو تایش خوب نیست و باید دو سئوال دیگر طرح کنی و بیاوری . یک نکته قابل ذکر این است که حتما باید اسامی شاگردانی را که باید سئوال جبرانی بدهند و تعداد سئوالات تعیین شده انها را در لیست یاد داشت نمود که بعدا فراموش نشود!

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

۸- _____ وضع نکردن مقررات دست و پاگیر تا جایی که به اساس تدریس و تفهیم درس لطمه نمیزند
مانند سؤال نکردن در میان درس (یعنی اینکه به شاگردان تکلیف کنیم که هیچ کس حق پرسش میان درس را ندارد) چگونه تکلیف نوشتن ، چگونه تزیین نمودن دفتر ، چگونه یادداشت برداشتن در سر کلاس ، چند برگ بودن دفتر واز همه مهمتر تحمیل نمودن جملات راه حلها و مثالهای کلیشه ای واز پیش تعیین شده به دانش آموزان که هر نوع اوری وابتکار را از بین میبرد .(البته مقررات ذکر شده در فوق کلی نیست ودر هر درس نظر خود معلمین نافذ میباشد)

۹- پرسشهای کلاسی --- پرسشهای عمومی کلاسی که از مطالب درسی جلسه قبل ویا حداکثر دو جلسه قبل گرفته میشوند در آموزش درس به شاگردان و آشنا نمودن آنها با نوع سئوالات امتحانی بسیار موثر است واضطراب آنها از امتحان را نیز کاهش میدهد .

در اینجا فقط به ذکر چند نکته در مورد پرسشهای کلاسی بسنده میکنیم :

الف) بهتر است زمان پرسش کوتاه باشد .

ب) شاگردان از قبل خیر داشته باشند که پرسش کلاسی دارند

ج) یا اسان باشد یا متوسط (هر گز سخت نباشد)

د) بیشتر پرسشها از مطالبی باشد که مرتبط باکتاب است .

ه) حجم درسی که پرسش از ان به عمل می آید کم باشد

و) تعداد سئوالات هر پرسش کم وتعداد کلی پرسشهای کلاسی زیاد باشد .

ز) پرسش حتما در ابتدای ساعت درس بعمل آید (تا اضطراب ناشی از ان تمام شود.

ح) اگر ممکن است پاسخ های غلطتوسط خود دانش آموزان تصحیح(منظور پاسخ درست دادهشود تا حواس

همه جمع شود)

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir (ط) حتما به نحوی درنمرات اصلی تا تاثیر داده شود (لازم است که از این مطلب دانش آموزان مطلع باشند)

۱۰. امتحانات رسمی ___ امتحان برای تعیین میزان کوشش دانش آموزان و همچنین برای تعیین میزان موفقیت معلم در تفهیم مطالب درسی برگزار می شود . یک امتحان خوب میتواند مقدار بسیار زیادی از بار آموزش را نیز به دوش بکشد .

در نظر گرفتن نکات زیر در امتحانات بسیار موثر خواهد بود :

(الف) مدت زمانی را که معلم میخواهد برای رفع اشکال پس از امتحان اختصاص دهد بهتر است صرف طراحی یک امتحان دقیق و بی اشکال کند

(ب) سئوالات روشن و واضح باش دو ابهامی نداشته باشد یعنی دانش آموز دقیقا بداند که از او چه خواسته ایم تا دچار سردرگمی و اضطراب در جلسه امتحان نشود .

(ج) توزیع سئوالات بین تمامی قسمتهای درس متعادل باشد و از قسمتهای مهم سئوالات بیشتری بیاید . در ضمن حجم درسی که از آن امتحان میگیریم کاملا برای شاگردان روشن باشد .

(د) از سئوالات خود دانش آموزان نیز در امتحان با ذکر نام آنها استفاده شود (از سئوالات جبرانی و یا سئوالات جالبی که سر کلاس مطرح می شوند)

(ح) تعداد سئوالات امتحان کم و بارم هر یک زیاد نباشد .

(و) سئوالات به ترتیب از ساده به سخت نوشته شوند تا شاگردان روحیه خود را نبازند .

(ز) تعداد سئوالات متناسب با وقت باشد . امتحان نه کوتاه برگزار شود و نه خیلی طولانی .

(خ) حضور معلم در سر جلسه امتحان موجب دلگرمی دانش آموزان و گاهی اوقات موجب جلوگیری از اشتباه در فهم بعضی از سئوالات و یا اشکالات احتمالی ورقه می شود .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir (ط) تصحیح دقیق و سریع ورقه ها در نتیجه کار معلم بسیار موثر است و باید ورقه ها طوری تصحیح شوند که شاگردان حق اشکال گرفتن به ورقه را نداشته باشند چون این کار مضرات زیادی دارد . ضمناً بهتر است که معلم ورقه ها را شخصا تصحیح نماید چون در این صورت شناخت بسیار خوبی از سطح علمی دانش آموزان و نوانا بیهای فردی آنها به دست خواهد آورد . مثلاً میزان دقت توانایی در جمله سازی و رساندن مطالب میزان هوش و استعداد و ابتکار و کلاً نقاط ضعف و قوت تک تک دانش آموزان برای معلم روشن خواهد شد .

ی) باید امتحانات مثالی طوری طراحی شوند که شاگردان همیشه بین حالت خوف و رجائی باقی بمانند . این کار با گرفتن امتحانهای بسیار ساده و مشکل و متناوب امکان پذیر است . البته پرسشهای کلاسی هم میتوانند در این زمینه کمک شایانی بنمایند .

ک) بعضی از عوارض طرح بد سئوالات و یا بد تصحیح شدن اوراق امتحانی به طور خلاصه از این قرار است : شلوغی بعدی کلاسها اعتراض و تجری شاگردان اتلاف وقت برای پاسخگویی به اشکالات سلب اعتماد شاگردان از معلم و بد بینی آنها نسبت به او بدبینی و احساس تنفر نسبت به درس احساس حق به جانب بودن و تزییع حق و از همه مهمتر خرابی امتحان که عمومی شد حرمت نمره کم از بین می رود . بعد از امتحان و تصحیح اوراق بایستی بررسی دقیق انجام شود و نمره کار مشخص گردد . مثلاً چنانچه در قسمتهایی از درس بیشتر دانش آموزان ضعیف هستند آن قسمت دوباره تکرار شود . در ضمن باید توجه داشت که نمره های امتحانی همان طور که نمایش دهنده چگونگی کاردانش آموزان است نشان دهنده کیفیت کار معلمین نیز می باشد .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir
پیشنهادات به دبیران مطالعات اجتماعی در طراحی سوال چند گزینه ای حاصل

تجربیات بنده :

۱. هر سوال باید یک موضوع مهم یا یک هدف مهم آموزشی را اندازه بگیرد
۲. بیش از یک سوال یا یک مطلب در هر سوال قرار ندهید
۳. سوالها را کاملا روشن و واضح بنویسید و از عبارات و کلمات فابل فهم آزمون شوندگان استفاده کنید.
۴. از تکرار مطالب در گزینه ها خودداری کنید.
۵. مطالب اصلی را به طور کامل در تنه سوال بنویسید
۶. همه گزینه های یک سوال باید به موضوع واحدی مربوط شود.
۷. سوال را طوری بنویسید که پاسخ درست تنها پاسخ درست یا قطعا درست ترین پاسخ باشد.
۸. گزینه های انحرافی را طوری بنویسید که آزمون شوندگان بی اطلاع از موضوع سوال را به خود جلب کنند.
۹. گزینه های هر سوال را طوری بنویسید که از نظر دستوری و جمله بندی به نحو درست مکمل متن سوال باشند.
۱۰. از به کاربردن اشاره های دستوری نامربوطی که بعضی مواقع ممکن پاسخ صحیح را لو بدهد خودداری کنید.
۱۱. از نوشتن سوالهای منفی مضاعف یعنی آنهایی که هم متن سوال منفی است و هم گزینه های منفی دارد خودداری کنید.
۱۲. تا حد امکان از گزینه های همه موارد فوق همه آنچه در بالا گفته شد و .... خودداری کنید.
۱۳. سوال ها را مستقل از یکدیگر بنویسید.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir.
۱۴. از طرح سوال های گمراه کننده پرهیز کنید.

۱۵. طول گزینه درست را در سوال های مختلف تغییر دهید.

۱۶. محل گزینه درست را در میان گزینه های انحرافی به طور تصادفی انتخاب کنید.

۱۷. برای هر سوال بین سه تا پنج گزینه در نظر بگیرید.

۱۸. عبارتهایی مانند هیچکدام و از این قبیل را زیاد به کار نبرید.

۱۹. در سوال هایی که تنه آنها جمله ناتمام است جای خالی را در قسمت آخر جمله قرار دهید.

پیشنهادات تدریس بهتر دروس مطالعات اجتماعی دبیرستان به دبیران

هدف را برای دانش آموزان روشن نماید.

- دانش آموزان را به فعالیت بر انگیزد.

- قدرت داوری در باره ی نتایج رادر دانش آموزان ایجاد کند.

- به دانش آموزان امکان دهد که به بررسی نتایج به دست آمده بپردازند.

- سطح تربیتی و تحصیلی دانش آموزان را در نظر بگیرد.

- به تدریج از روش روان شناختی به روش تربیت منطقی منتقل شود.

- حتما " رسیدن به هدف را ممکن سازد.

- ماده درسی و فعالیت دانش آموزان را وسیله قرار می دهد نه هدف را .

- برنامه درسی را به زندگی اجتماعی مربوط کند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir .
- برنامه درسی را برای دانش آموزان ، مفهوم و مطلوب نماید.

- روش تدریس ، وسیله معلم برای تکوین شخصیت دانش آموز به عنوان فرد اجتماعی فعال باشد.

- با استعداد و تمایلات دانش آموزان هماهنگ باشد.

- کاملاً "بر اصول یادگیری مبتنی باشد زیرا روش یادگیری دانش آموزان است که روش تدریس معلم را تعیین می کند و عکس آن درست نیست .

- دانش آموزان را به تفکر خلاق وا دارد و کنجکاوی ایشان را بر انگیزد.

- از میل به بازی ، تقلید ، کنجکاوی و رقابت دانش آموزان استفاده کند.

- از تمام حواس مخصوصاً " حس بینایی و شنوایی دانش آموزان استفاده کند.

- خود معلم روش تدریس را کاملاً " فهمیده باشد.

- رعایت تدریج از :

الف (معلوم به مجهول ب) آسان به دشوار ج (محسوس به معقول د) عملی به نظری

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید . www.asebankafinet.ir

نتیجه گیری

استفاده از تجربیات همیشه یکی از بهترین کارها بر طرف کردن ضعف انسان است و در این میان بیان تجربیات خود در زمینه تدریس و همچنین در استفاده از تجربیات دیگران در زمینه تدریس یکی از بهترین راه ها برای بر طرف کردن ضعف های تدریس می باشد .

اجرای شیوه های قدیمی تدریس در دروس علوم اجتماعی و جامعه شناسی دوره دبیرستان امروزه نه تنها کاربردی ندارد بلکه در رشد و تقویت زمینه های اجتماعی شان و خودآگاهی تاریخی و اجتماعی و مکان یابی و احیای هویت های ملی-اسلامی دانش آموزان لطمات جبران ناپذیری را وارد کرده است . از آنجا که جامعه ایران امروز ما با مشکلاتی از قبیل تحریم اقتصادی و تهاجم فرهنگی و مسخ هویت های ملی-اسلامی دست به گریبان است تغییر و تحول در محتوای کتب به ویژه دروس علوم اجتماعی امری ضروری می باشد . لذا برای احیای هویت های ملی دانش آموزانم در دروس علوم اجتماعی با بهره گیری از میزان امکانات و توانایی علمی دانش آموزان پیرامون مسائل اجتماعی و تاریخی و جغرافیایی به یادگیری بهتر به دانش آموزان پردازیم . بنابراین باید با مطالعه های جدید و روش های تدریس جدید و همچنین محتوای جدید دروس به یاددهی بیشتر این دروس به دانش آموزان پردازیم .

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش و بدون آرم این تجربیات با قیمت فقط پنج هزار تومان به سایت فروشگاه علمی آسمان مراجعه کنید www.asebankafinet.ir

منابع :

در تهیه این تحقیق و تجربیات اولین منبع تجربیات تدریس بنده در مقطع متوسطه در دروس علوم اجتماعی و جامعه شناسی بوده است . علاوه بر این از منابع زیر نیز استفاده نموده ام .

۱-چانگ و پالمر - کاربرد سه اصل آموزشی در یادگیری رایانه محور - ترجمه دکتر بی بی عشرت زمانی -

مجله رشد تکنولوژی آموزشی شماره ۷ فروردین ۸۴ ص ۱۲

۲- چوبینه ، مهدی - آموزش جغرافیا و نقش شبکه های اطلاع رسانی در آن - مجله رشد آموزش جغرافیا

سال یازدهم شماره ۵۵

۳- چوبینه ، مهدی- کاربرد رایانه در آموزش جغرافیا - جزوه توجیهی مدرسان جغرافیاسراسرکشور-

اصفهان ۱۳۸۳

۴- چوبینه ، مهدی- آسیب شناسی رویکرد ICT در نظام آموزشی کشور - دفتر برنامه ریزی و تالیف کتاب

درسی - ۱۳۸۲

۵- دیاز ، دپ- آموزش و رشد حرفه ای کارکنان برای بهره گیری از فناوری در کلاس درس - ترجمه دکتر

پری ناز بنی سی - مجله تکنولوژی آموزشی شماره ۳ آذر ۸۳